

Gemiddelde leeftijd
op corona-afdeling: ± 65-70 jr
op ICU: ± 55-60 jr

Bij overlijden
Normale procedure en formulieren
Melden aan GGD
Hygiëne regels na overlijden kennen (lokaal)

Mortaliteit 3,4% op ICU 50%, cijfers sterk afhankelijk van aantal testen
Sterfte hoogst bij ouderen, echter ziekte treft niet alleen ouderen

Lab uitslagen voorspellen mortaliteit
• ↓ D-dimeer (>1)
• ↓ Troponine
• ↓ Myoglobuline (cardiaal)
• ↓ Ferritine

Klinische parameter: binnenkomst SOFA score voorspelt mortaliteit.
slechte uitkomst

Patiënt kenmerken: Leeftijd en comorbiditeiten (DM, COPD, CVD) zijn voorspelers voor slechte uitkomst

Prognose
Altid profylactisch fraxiparine, voor dosering volg lokale richtlijn
ontwikkelingen daarin verwerkt
Volg altid je lokale richtlijn en de landelijke richtlijn (www.swab.nl) en de actuele wijzigingen vinden nu met grote regelmaat plaats:

Medicamenteuze therapie
Post-IC: te verwachten langdurige revalidatie
CAVE complicaties: secundaire pulmon infecties, cardiomyopathie, myocardiitis
Verwach langdurige ventilatie → mediaan 10-15 dagen
Mechanische ventilatie voor ARDS
Snelle intubatie

Bij IC indicatie en opname
Snelle intubatie

TIP Leg overwegingen over wel of geen IC/beademen zorgvuldig vast incl argumenten
IC opname altid zorgvuldig afwegen of wenselijk/haalbaar
bij typische bronchospasme

Verwijf Optflow of Niet invasief beademen (NIV): dit verspreidt virus
Vervelen kan ook aerosol vorming veroorzaken: zeker niet standaard geven, alleen overwegen
NIV: dit verspreidt virus

Behandeling
Volg lokale regels van eigen instelling
Strikte isolatie (bril, FFP2, handschoenen, schort)

Onderstaande informatie mbt de thuissituatie namens L. Westenberg (huisarts)

COVID-19 in de thuissituatie

Voor iedereen geldt het advies: blijf thuis bij 1 of meer van deze klachten:

- verkouden, niezen
- hoesten, keelpijn
- benauwd, moeilijk ademen
- koorts.

Testen op COVID-19

In principe wordt er in de thuissituatie niet getest op COVID-19. Enkel bij patiënten die opgenomen of dreigen opgenomen te moeten worden of die thuisblijven en grote zorgbehoeften hebben. Dit zijn vaak de 70 plussers of patiënten die normaal gesproken voor een griepvaccinatie in aanmerking komen.

Andere risicofactoren: adipositas, co-morbiditeit, immuunsuppressiva gebruik.

Thuismedicatie

- Paracetamol
- NSAID's liever niet vanwege bijwerkingen maar verergeren corona niet.
- Bij verdenking pneumonie: start amoxicilline 3dd 500 mg (wegens schaarste verlaagd van 750→500), bij allergie doxycycline.

Bij niet verbeteren binnen 24 uur verwijzen naar ziekenhuis.

Overleg met ziekenhuis bij

- Sat <94%,
- AH freq>24/min
- extreme vermoeidheid
- wegvalen eetlust
- ernstig mate van ziek zijn

Thuisisolatie kan beëindigd worden indien 24 uur koorts-/klachtenvrij

Stollingsafwijkingen bij COVID-19

Mogelijk is er een hogere incidentie van diep veneuze trombose en longembolie bij patiënten met een ernstige COVID-19 tov ptn met een andere ernstige infectieziekte.

Trombose profylaxe:

niet medicamenteuze adviezen
Adviseer patiënten die bedlegerig zijn bij COVID-19 om toch regelmatig te bewegen bijvoorbeeld door meerdere keren per dag uit bed te komen.

medicamenteuze adviezen

Overweeg **alleen** profylactisch LMVH bij patiënten met (een hoge verdenking op) COVID-19 die hierdoor bedlegerig zijn en een voorgeschiedenis van een DVT of longembolieën hebben of een actieve maligniteit hebben.
Schrijf **geen** profylactisch LMVH voor aan andere patiënten met COVID-19 die thuis verblijven.

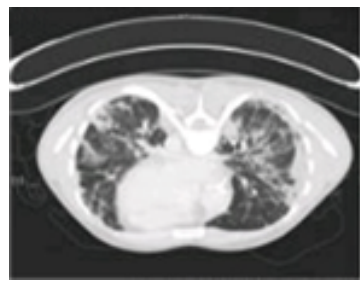
Disclaimer
De informatie is aan verandering onderhevig.
Voor updates, links en afbeeldingen:
esculaap.nl/covid19

Let goed op elkaar en jezelf!
#fightingcorona

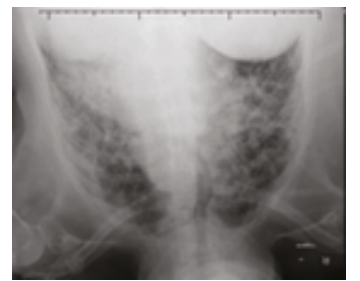
Jeroen BOSCH ziekenhuis

Namens Coronabehandelteam JBBZ - M. Roos, M. v. Apeldoorn, K. Keijsers

Hogere resoluties op esculaap.nl/covid19

• CT-thorax: matig afwijkingen later consolidaties

• X-thorax: vage bilaterale consolidaties, interstieel beeld.

Beeldvorming

Bij klinische achteruitgang, overweeg longembolie in dd -> CTA
Wie getest wordt hangt af van RIVM en/of lokale ziekenhuisprotocol

• Swab: keelwaf-nasopharynx
Bij negatieve test en sterke verdenking overweeg herhalen swab of dieper materiaal
afnemen (sputum of evt BAL)

Diagnostiek

- Ureum/kreat ratio ↓
- Eosinopenie
- Trombopenie
- Leukopenie & lymfopenie (typisch) (80%)
- LF: ↓ ASAT/ ALAT / CK
- D-dimeer, ↓ CRP, ↓ LDH
- Ferritine
- procalcitonine

(*) Laboratorium

ICU: hypertensief, snelle decompensatie, streef naar nul balans
Snelle progressie van ziekte. Ziekere fase vaak waterdunne diarree
hypoxtisch respasator falen (pt ervaart weinig klachten behoudens moeheid, saturatie daalt).

Vanaf opname: grillig beloop mogelijk, bijv snelle klinische knik naar beneden met

laboratoriumbeeld*, respasator alkalose
insturen zkh, (stille) hypoxemie, X-thorax bilaterale interstieel infiltraten, typische

Bij presentatie in ziekenhuis: rond dag 8-9 kan klinische verslechtering optreden wv

malaise, anosmie
1e wk: griep, droge hoest, koorts, dyspnoe, vermoeidheid, neusverkouding, keelpijn,

Beleef op literatuur en ervaringen

80% milde tot matig ernstige klachten
• primaire presentatie met buikklachten of pijn op de borst is beschreven
• Veel beschrijvingen longembolieën

- 10% Gastro-intestinale klachten
- 15% BLW klachten
- 20-40% dyspnoe
- 45% koorts bij presentatie (85% koorts bij opname)
- 5-20% van de patiënten ARDS

Symptomen

BASISKENNIS COVID 19
Versie 21 mei 2020
esculaap.nl/covid19

Updates van Esculaap zakkaartjes ontvangen?
Word lid van onze nieuwsbrief: esculaap.nl/update

Ziekte: Coronavirus Disease 2019 = COVID-19

Virus: SARS-CoV-2, 2019 Novel Coronavirus

Verspreiding en epidemiologie

Druppelinfectie: transmissie via grote druppels uit hoesten en niezen binnen een afstand van 1,5 meter.

Via aerosolen: tijdens aerosolvormende handelingen (tracheale intubatie, niet-invasieve beademing, tracheostomie, cardiopulmonaire reanimatie, manuele handmatige beademing voorafgaand aan intubatie, bronchoscopie, handelingen aan de tracheostoma, uitzuigen)

Viruspartikels komen binnen via luchtwegen

Tegenstrijdig bewijs voor indirecte transmissie door bijv. voorwerpen en aanwezigheid virus in ontlasting

Incubatietijd 5-6 dagen (range 2 – 14 dagen)

Reproductiegetal 2.5

Besmettelijke periode: neem ten minste isolatie maatregelen t/m 24 uur geheel klachtenvrij of t/m overlijden en volg lokale protocol

Tijdlijn

China rapporteert aan WHO	31-12-2019
Eerste patiënt in NL	27-02-2020
Eerste overlijden in NL	06-03-2020
WHO constateert pandemie	11-03-2020
Landelijke maatregelen	15-03-2020

Scenario's

- 1 geen interventies
- 2 maximale controle
- 3 lock-down

